

[Ministeren for handel, industri og søfart.] med en forøget import, og for året som helhed må man anslå et samlet underskud på ca. 550 mill. kr. Dette er ca. 300 mill. kr. mere end oprindeligt anslået i regeringens balanceplan. Denne forøgelse i underskuddet svarer nogenlunde til den Marshallimport, vi kan regne med at gennemføre i år, og dækkes altså herigennem. Balanceplanen synes således at vise sig holdbar, når bortses fra Marshallimporten, som man ikke turde forudse, da planen blev lagt.

Sandheden er altså den, at Danmark fortsat har et betydeligt valutaunderskud og en meget vanskelig dollarsituation. Marshallhjælpen vil imidlertid tage brodden af dollarproblemet. Men det forudsætter, at vi fortsat disponerer med største forsigtighed, og medmindre vi gennem vor hele økonomiske politik forbedrer vor produktionsevne og konkurrencedygtighed væsentligt, vil Marshallhjælpen kun betyde en udsættelse af vanskelighederne, der så vil melde sig med dobbelt kraft senere, når hjælpen hører op og tilbagebetalingen begynder, samtidig med at danske varer skal konkurrere i en genopbygget verden.

Det er på denne baggrund, at de iøvrigt så forståelige ønsker om større frihed for import og eksport må ses.

På importens område forhandles der i øjeblikket med hovedorganisationerne om en ordning. Jeg tror, man vil forstå, at skridt, der vil medføre en unødvendig forøgelse af dollarforbrug eller en uoverskuelig forøgelse af forbrugsvareimporten, bør undgås, hvis vi ikke vil svigte vore opgaver med hensyn til at skabe et bærekraftigt grundlag for landets fremtidige økonomi. I samme retning må det virke, at Danmarks samhandel med en lang række lande fortsat hviler på et system af bilaterale handelsaftaler. Dette ud fra så mange synspunkter beklagelige handelssystem må forudsætte en dansk import- og eksportregulering for de handelspolitiske betydelige varer, idet man i modsat fald vil komme ud for, at vi til gengæld for vore vigtigste landbrugsvarer og andre vigtige eksportprodukter kun opnår import af varer af sekundær betydning. Et forslag til en friliste, der vil medføre lettelse både for erhvervsliv og administration, er dog udarbejdet, og for varer, der

tjener genopbygningen, vil veje til en friere bevillingsudstedelse sikkert kunne findes.

På eksportens område er der som bekendt taget skridt til en meget betydelig udvidelse af lister over de varer indenfor handelsministeriets område, der kan udføres frit. Hovedsynspunktet ved udarbejdelsen af det pågældende forslag, der kan forventes at foreligge færdigt til ikraftsættelse i nær fremtid, har været, at der bør tillades fri udførsel, for så vidt det ikke drejer sig om varer af særlig handelspolitisk vigtighed eller varer, som af hensyn til hjemmemarkedets forsyning ikke kan frigives, f. eks. fedtstoffer, bygningsmaterialer og andre varer til bygningsbrug, eller for det tredje de fleste rationerede varer. Ved udarbejdelsen af forslaget har man endvidere haft for øje, at varer, der helt eller delvis må indkøbes i dollars, almindeligvis ikke kan frigives, da man herved løber risiko for, at varer, der er indført mod betaling i hård valuta, udføres mod blød valuta, hvilket næppe kan være en god forretning.

Med hensyn til Englandsgælden må regeringen gøre følgende betragtninger gældende. Selv efter de mest optimistiske vurderinger af de resultater, der i samarbejde med erhvervslivet og arbejderne kan nås i retning af produktionsforøgelse og øget konkurrencedygtighed, hvorved dollars enten kan spares eller tjenes hjem, tør man næppe forvente, at Danmark ved Marshallperiodens udløb kan have balance mellem dollarindtægter og dollarudgifter. Når dette ikke er tilfældet, må vi derfor på ny rejse krav om, at et eventuelt overskud i europæisk valuta kan konverteres til dollars. Sådanne krav må i første række rettes til vort hovedmarked, England. Det må da være af væsentlig betydning, at vor gæld til dette land til den tid er bragt ud af verden. Heroverfor har man rejst det synspunkt, at man i en så urolig tid som den, vi lever i, hellere må tage varer hjem til landet end betale gæld. Ved en korttidsbetragtning kan der tillægges dette synspunkt nogen vægt. Det fremgår da også af det, der er sagt her, at importen for de kommende måneder er tilrettelagt således, at englandsgælden atter vil stige. På længere sigt og med en fredsudvikling som forudsætning må målet imidlertid være et andet.